

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gezondheidsraad
t.a.v. mevrouw prof. dr. L.J. Gunning-Schepers
Postbus 16052
2500 BB DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 98 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **27 SEP. 2011**
Betreft Adviesaanvraag beoordelingskader risico's veehouderij

Geachte mevrouw Gunning-Schepers,

Hierbij verzoek ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, een beoordelingskader op te stellen over gezondheidsrisico's voor de bevolking van blootstelling aan verschillende micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit de veehouderij. In dit kader verzoek ik u mij ook te adviseren over eventueel in te stellen normen en te nemen maatregelen.

In juni 2011 hebben het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het RIVM een rapport gepubliceerd over mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden. Een van de aanbevelingen in dit rapport is om een beoordelingskader te ontwikkelen. In een brief aan de Tweede Kamer (bijlage) heb ik aangegeven uw Raad om advies hierover te vragen.

Ik vraag u de volgende aandachtspunten te betrekken bij het opstellen van een beoordelingskader:

- Onderscheid te maken tussen de verschillende typen veehouderijbedrijven en gehouden diersoorten. Zoals ook blijkt uit het hierboven genoemde onderzoek kent iedere vorm van veehouderij zijn specifieke problematiek, waardoor een generieke benadering niet mogelijk is.
- Bij het ontwikkelen van een beoordelingskader rekening te houden met de aanwezigheid van gevoelige bevolkingsgroepen en de blootstellingsduur van de algemene bevolking.
- De gevolgen van beroepsmatige blootstelling aan endotoxines te betrekken bij het ontwikkelen van het beoordelingskader.

Kenmerk
PG-CI- 3077216

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

- Bij het ontwikkelen van een beoordelingskader rekening te houden met vergelijkbare beoordelingskaders voor risico's voor de gezondheid van omwonenden, zoals van verkeer, hoogspanningskabels en industriële processen.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Naast het opstellen van een beoordelingskader wil ik de volgende vragen voorleggen waarover ik uw opvatting zou willen vernemen:

Kenmerk
PG-CI

1. Is het huidige beleid (inclusief normstelling) voor fijnstof uit veehouderijbedrijven voldoende om ook de risico's van micro-organismen en endotoxinen voor de gezondheid van omwonenden afdoende te beheersen en zo nee, welke aanvullingen zijn dan gewenst?
2. Wat is de verwachte effectiviteit van diverse varianten van eventuele risicobeperkende maatregelen, waaronder managementmaatregelen en verdere beperking van emissies van micro-organismen en endotoxinen? Ik verzoek u daarbij alle relevante blootstellingsroutes en mogelijke aanrijpingspunten voor maatregelen te betrekken.
3. Kunt u in deze context het nut en de noodzaak aangeven van het hanteren van minimumafstanden (en zo ja: welke) tussen veehouderijbedrijven en woongebieden in Nederland. Ik verzoek u ook aan te geven of een minimale afstand kan worden verkort of achterwege kan blijven indien bepaalde emissiebeperkende of andere risicobeheersende maatregelen genomen worden.
4. Kunt u aangeven of er op basis van de beschikbare wetenschappelijke informatie andere relevante factoren dan fijnstof, micro-organismen en endotoxinen zijn die substantiële risico's van veehouderijbedrijven voor de volksgezondheid kunnen veroorzaken? Kunt u in een later in 2012 apart uit te brengen deeladvies op basis van de beschikbare wetenschappelijke informatie antwoord geven op de vragen hoe deze risico's moeten worden beoordeeld en hoe ze kunnen worden beperkt?

Aan de Tweede Kamer heb ik toegezegd de Gezondheidsraad te vragen om voor einde van dit jaar mij hierover te rapporteren. Ik verzoek u deze adviesaanvraag hoge prioriteit te geven, met uitzondering van het deeladvies als bedoeld onder vraag 4 dat later kan worden uitgebracht. Kunt u mij een indicatie geven wanneer u verwacht te kunnen rapporteren over het beoordelingskader en de eerste 3 vragen?

Hoogachtend,
de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw drs. E.I. Schippers